

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

לענין זה דמאי אירי מחצה על מחצה. אף רוב ישראל נמי ואין להקשות איפכא נמי היכא דנגח תורא דידי לתורא דידין אפילו ברוב נכרים. לימא אין הולכין אחר הרוב כבר תירץ בזה הרב המגיד דכאן לא הי' לו חזקת ממון מעולם. וטעמא דשמואל דאין הולכין בממון אחר הרוב. הוא משום חזקת ממונא. מיהו אלולי דברי הפוסקים הי' נלענ"ד דכאן לא שייך כלל אין הולכין בממון אחר הרוב. כיון דהוי ישראל לכל מילי כדקאמר להחיותו. וכן ההורגו חייב. והוא הדין לענין שחייב במצות ולענין שליחות וקידושין ה"ל ישראל נמי לענין ממונא. וכן להיפך ברוב נכרים. דאל"כ תקשה מהא דאמרה תורה בקנס דמפותה. כסף ישקול כמוהר הבתולות ודילמא לאו אביה הוא. וקי"ל דיתומה ומפותה פטור כדאיתא לקמן דף מ' מיהא בהא י"ל כיון דהחייב ודאי והמחילה ספק ה"ל כאינו יודע אם פרעתי. וקי"ל דאפילו אם ספק הפרעון קודם הלואה אפ"ה חייב משום דאין ספק מוציא מידי ודאי כמ"ש הש"ך בח"מ ריש סי' ע"ה אף די"ל דהכא הוי שניהם טוענים ספק. שגם האב אינו יכול לומר ברי שהיא בתו. מ"מ בהא מודה שמואל דאזלינן בתר רובא כיון דהחוב ודאי. ותו דהא קי"ל בח"מ רס"ב דבכחב בשטר אפילו שניהם אינם יודעין חייב לשלם וי"ל דמלוה הכתובה בתור' ככתובה בשטר דמי. מיהו אכתי קשה ממוציא שם רע דנותן לאביה מאה כסף ודילמא לאו אביה הוא וקי"ל לקמן דף מ"ד ע"ב דהמוציא שם רע על היתומה פטור. וכן קשה מדמי וולדות דאמרינן בבבא קמא דף מ"ט דלאו צררי נניהו וע"ש. ועוד תקשה הרבה קושיות דהא אמר רחמנא מכה בהמה ישלמנה ודילמ' במקו' סייף נקב הוי כדאיתא בש"ס גבי מכה אדם בריש חולין. וכן קשה בנגיחת השור נימא דילמא טריפה הוי. וכן בשומר שנגנב ממנו השור דחייבו תורה לשלומי דילמא טריפה הוי. וראיתי בספר שער המלך שהקשה בפדיון בכור במת לאחר שלשים יום דחייב לשלם דילמא טריפה הוי והניח בצ"ע. ובאמת קשה מכל הני שזכרנו ונלענ"ד בזה כיון דאוקמי התורה על הרוב דלאו טריפה הוי לענין שאר מילי כגון באדם לענין ההורגו דחייב וכן בשור לענין איסור אכילה וכן דאביו הוא לענין מכה אביו וכיוצא בהן. ה"ה לענין ממונא ולא אמר"ט שמואל דאין הולכין בממון אחר הרוב אלא היכא דלא נפקא מיניה אלא לענין ממונא כגון בשור ונמצא נגחן וכן אינך דמייתי הש"ס בריש המוכר פירות. א"כ הי"נ לא שייך הא דשמואל הכא. ולפ"ז קשה נמי על התו' מ"ש בד"ה להחזיר וכו' ואפי' לשמואל דלפמ"ש לא שייך הא דשמואל לכאן כיון דלכל מילי ישראל הוא. וי"ל דאכתי דקדקו כיון דהך מילתא הוא רק אגב שאר מילי הוי ליה להש"ס למינקט יותר שאר מילי לכך כתבו דבאבידה מודה שמואל כנלענ"ד. ודוק:

דף טו ע"ב פירש"י ד"ה אבל ליוחסין וכו'. אסור' לכהן וכו'. הא דלא מפרש אפילו לישראל אם לא נתגייר כמו בלהחיותו דמיירי בלא נתגייר יש לומר דהתם מיירי בקטנות אבל לענין נשואין כיון דמתנהגת ע"כ בדת יהדות אמרינן ביבמות דף מ"ה מי לא טבלה לנדתה. וגם כתבנו לעיל דף י"א דכיון שנשאת ע"כ טבלה כדין תבעוה להנשא ונתפייסה צריכה לישב ז' נקיים וכן אם תינוק הנמצא הוא זכר אין שייך לומר אם צריך להתגייר לפנינו אם רוצה לישא אשה דהא אמרינן שם מי לא טבל לקרוי ופשיטא דאין לחוש שמא הוא נכרי ונול' מהול וצריך להטי' ממנו דם ברית דלא חיישינן להא כדאמרינן באסופי בקדושין דף ע"ג מצאו מהול אין בו משום אסופי. אלמא דלא חיישינן להא משום דמיעוט' דמיעוט' הוא וכשנמצ' מהול ודאי ישראל הוא. מיהו לפ"ז לא הוי צריך רש"י לפרש למ"ד גירות פסול' לכהונה ר"ל דלר' שמעון דס"ל גירות פחותה מבת שלש שנים כשרה לכהונה לא שייך זה ולפמ"ש דיש לומר בלא נתגייר כמו בלהחיותו אלא דאמרינן מי לא טבלה לנדתה א"כ כבר היא גדולה בשעת גירות ואסורה לכהונה אף לר"ש ואפשר דס"ל לרש"י כמ"ש לעיל דף י"א דמשמע מדדריש ר' שמעון ביבמות דף ס' ע"ב מהחיו לכם וכו' דכל שנתגדלה בין ישראל אפילו לא נתגיירה בקטנות מותרת לכהן. אך מהתו' בריש פרק בן סורר לא משמע כן כמ"ש שם וק"ל:

תוס' ד"ה מאן דמתני וכו' אב"ל קשה לפירושו וכו'. הקשה מהרש"א דילמא ס"ל כפי' התו' לעיל ע"ש. ולפמ"ש לעיל בביאור דברי התוס' ד"ה כמאן דע"כ מוכח לר"ג דרוב אחד לא מהני בשמא דהא ספק ספיקא עדיף מרובא כמ"ש הרשב"א בתשובה כנ"ל ואפ"ה אוסר באלמנת עיסה. א"כ לא מיבעי' לתירוץ ראשון של תו' ד"ה כמאן. דמתני' מיירי בשמא ואפי' לתירוץ השני דמיירי בכרי ולכתחלה. מ"מ הך דתינוק דליכא ברי ע"כ לא מהני רוב אחד לר"ג וק"ל:

תוס' ד"ה להחזיר לו אבידה וכו'. המ"ל להחיותו וכו'. משמע דס"ל דבהא שמואל מודה אע"ג דהוי ל' ממונא לפרנסו ושמואל לא אזיל בממון אחר הרוב. מ"מ כיון דאית ב' מצוה וחי אחיך עמך אזלינן שפיר אחר הרוב וכן משמעות הפוסקים. ומ"ש ואפילו לשמואל הוא פשוט ומוכח מהא דקי"ל במצא אבידה במקום שרוב ישראל דחייב להחזיר אע"ג דקי"ל כשמואל:

תוס' ד"ה לא צריכא וכו' תימה דה"נ המ"ל וכו'. י"ל דלמאי דקי"ל כשמואל דאין הולכין בממון אחר הרוב אפילו ברוב ישראל נמי. אם נגח תורא דידין לתורא דידי' לא מחויב לשלומי א"כ לא שייך למתני מחצה על מחצה כנכרי

סליקא פרקא קמא. בריך רחמנא מלכא דעלמא. קדיש בשמי מרומא. ומצלינא. האידנא

מאלהא רחמנא. רב חנינא. מענינא לענינא. בפרקא תנינא: